137

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 12 października 1932 r. 739.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

V o l d e m a r a s w s p r a w i e w i l e ń s k i e j ."Mem. Dampfboot"/Nr.239/:Prof.Voldemarasa na łamach "Tautos Balsas" zamieścił większy artykuł wstępny p.t."Zagrabienie Wilna", w którym rozważa wydarzenia, jakie miały miejsce między 1919 r. a zamachem Zeligowskiego. Po zagrabieniu Wilna próbowała Polska, zdaniem Voldemarasa, wnieść rozkład w wewnętrzne życie litewskie, by przekształcić Litwę na prowincję polską. Polska jednak przekonała się, że tą drogą czy też drogą pleczkajtjady lub przewrotów nie zdoła Litwy zająć. Polska zmieniła przeto swą taktykę i próbowała Litwę izolować na terenie międzynarodowym, próbując z jednej strony wyzyskać zakłócone stosunki litewsko-niemieckie i litewsko-watykańskie, z drugiej zaś wzbudzić wewnątrz Litwy nieufność do własnej niezawisłości. Dziś jeszcze kołacze się w Polsce powiedzenie:"niema Polski bez Litwy". Polska prowadzi obecnie w stosunku do Litwy mądrzejszą a w związku z tem niebezpieczniejszą politykę. Niebezpieczeństwo stania się częścią składową Polski nigdy nie było jeszcze dla Litwy tak wielkie, jak właśnie obecnie.

L i t e w s k i c h a r g é d'a f f a i r e s p r z y W a t y k a n i e ."Mem.Dampfboot" /239/:Dotychczasowy sekretarz M.S.Z.Graužinis mianowany został litewskim chargé d'affaires przy Watykanie i udał się w tych dniach do Rzymu.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Z n i e s i e n i e k a r y d l a s k a z a n y c h s o c j a l d e m o k r a t ó w . "Dzień Kowieński" /Nr.230/:W swoim czasie z rozkazu komendanta wojennego zostali wydaleni z Kowna na czas trwania stanu wojennego członek centralnego komitetu partji socjaldemokratycznej Markelis i generalny sekretarz związków zawodowych Płacziakis.Obecnie zakaz ten Markelisowi zdjęto całkowicie, zaś Płacziakisowi częściowo - bez prawa zamieszkiwania w Kownie,Szawlach, Poniewieżu i Marjampolu.

K o n g r e s w i l n i a n .- L i t w i n ó w ."Dzień Kow."/230/: Zorganizowana 8 b.m. przez Związek Wilnian narada przedstawicieli organizacyj zainteresowanych aprobowała wniosek Związku o zwołaniu na 3-5 stycznia 1933 r.kongresu wilnian zamieszkałych w Litwie niepodległej. Zorganizowanie kongresu powierzono komitetowi,do którego wejdzie po dwóch przedstawicieli Związku wilnian, korporacji studenckiej "Vilnius" oraz związku młodzieży wileńskiej "Ażołas". W tych dniach komitet ten ogłosi obszerne sprawozdanie w sprawie zamierzonego kongresu.

I X - t y z j a z d z w i ą z k u m i a s t i m i a s t e c z e k L i t w y ."Dzień Kowieński" /230/:9 b.m.odbył się IX-ty z kolei zjazd xxx przedstawicieli związku miast i miasteczek Litwy. Podczas zjazdu wygłosił dłuższe przemówienie burmistrz kowieński Graurogkas, który zwrócił uwagę zgromadzonych na szerokie prawa,w jakie jest wyposażona według ustawy samorządowej władza burmistrzów, którzy w ten sposób mogą wiele dopomóc w rozwoju gospodarki miejskiej, zwłaszcza w dziedzinie kulturalno-oświatowej.

Z e b r a n i e s o c j a l d e m o k r a t ó w ."Liet.Žinios"/226/: W tych dniach odbyło się w Kownie zebranie socjaldemokratów litewskich, na którem p.Kairys /stary członek partji/ złożył obszerne sprawozdanie z wypadków niemieckich. Jak wiadomo, Niemcy były aż do ostatnich czasów ośrodkiem działalności S.D. Po sprawozdaniu wywiązały się ożywione dyskusje, dotyczące dalszej taktyki litewskich S.D.

S p r a w a s ł u ż b y w o j s k o w e j s t u d e n t ó w. "Liet.Žinios" /226/:Przedstawicielstwo studentów uniwersytetu kowieńskiego zwróciło się do ministra Obrony Kraju z prośbą o skrócenie okresu służby wojskowej dla akademików do 1 roku. Pozatem proszono o zwolnienie odbywających służbę wojskową akademików od różnych prac fizycznych.

Z a s ą d z e n i e "s z p i e g a" p o l s k i e g o."Echo"/277/: W tych dniach Sąd Wojskowy rozpatrywał sprawę znanego pleczkajtisowca Gaudawicziusa, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz Polski. Stwierdzono, że Gaudawiczius zorganizował w Wilnie grupę pleczkajtisowców. Sąd skazał Gaudawicziusa na 10 lat ciężkiego więzienia.

P o m o c d l a e m i g r a n t ó w l i t e w s k i c h w A m e r y c e P o ł u d n ."Echo"/277/: W związku z ciężką sytuacją materjalną wielkiej liczby emigrantów litewskich w Ameryce Połudn. ma być zwołana w tych dniach międzydepartamentalna narada przedstawicieli Ministerstw Spraw Zagr. i Wewn. odnośnie ewentualnych środków pomocy.

P l a n y V o l d e m a r a s a ."Liet.Žinios"/231/:Voldemaras po wygraniu wszystkich spraw sądowych pragnie zamieszkać w Kownie. Zwrócił się on przez swych upełnomocnionych adwokatów do rządu z prośbą o zdjęcie zakazu mieszkania w Kownie. Voldemaras pragnie również, by wydział humanistyczny uniwersytetu przyjął go w charakterze profesora historji.

W y k ł a d y p r a w a k ł a j p e d z k i e g o n a u n i w e r s y t e c i e k o w i e ń s k i m ."Liet.Žinios" /231/:Uniwersytet kowieński wybrał panów Robinzona i Himmelsztejna, zapraszając ich do objęcia katedry prawa kłajpedzkiego.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"L i e t u v o s K e l e i v i s" o u j e m n y m w p ł y w i e t r a k t a t u h a n d l o w e g o m i ę d z y L i t w ą a N i e m c a m i n a p o r t k ł a j p e d z k i ."Rytas" 213:

Kłajpedzki "Liet.Keleivis" Nr.229 zamieszcza artykuł p.t. "Niebezpieczny dla portu kłajpedzkiego traktat". Streszczenie:

Gdy w 1928 r.Voldemaras zawarł z Niemcami traktat handlowy, udzielając portowi królewieckiemu różnych ulg w stosunku do portu kłajpedzkiego,ci z kłajpedzian, którzy zawczasu już przewidywali, jakie skutki taki traktat dla Kłajpedy pociągnie, wypowiedzieli swe zdanie. Nie liczyli się jednak z tem zdaniem ci, od których to wszystko zależało. Dziś mimowoli wszyscy muszą przyznać, że traktat nic dał Litwie i Kłajpedzie literalnie nic, podczas, gdy Niemcy zyskali nowe narzędzie polityczne, które wyzyskiwali jak się im żywnie podobało.

Ostatnio znów nastąpiło między Litwą a Niemcami porozumienie w sprawie taryfy kolejowej, stosowanej względem Kłajpedy i Królewca. W myśl tej taryfy przewóz towarów do Kowna będzie kosztował to samo niezależnie czy towary te iść będą przez port kłajpedzki czy królewiecki, Łatwo przewidzieć, że na takiej taryfie zyska tylko Królewiec ze swemi udoskonalonemi urządzeniami i flotą handlową. Port kłajpedzki nie może nawet konkurować z portem królewieckim,w który inwestowano wiele miljonów. Wprawdzie miljony się też pakuje w port kłajpedzki i budowę kolei Telsze-Kretynga, lecz jednocześnie otwiera się naoścież wrota sąsiadowi, który gospodarzy, jak mu się żywnie podoba. Odnosi się z tego wszystkiego wrażenie, że kłajpedzian traktuje się jako objekt i to od blisko lat 10-ciu mimo złej sytuacji litewskości na gruncie kłajpedzkim.

K r o n i k a .

N a d z ó r s ą d o w y n a d K ł a j p e d ą ."Echo"/277/:Komisja Rady Państwowej pod przewodnictwem prof.Römera przystąpiła do opracowania projektu ustawy o nadzorze sądowym nad legalnością aktów administracyjnych w Kłajpedzie. Ustawa ta wypływa z wyroku Trybunału Haskiego.-